

kelni. Eredetileg csak 2 évi utazásról volt szó, de ebből aztán öt esztendő lett."

A hajón nemcsak tudósok utaztak, hanem egyszerű utasok, két tűzföldi ember is, aki hazafelé igyekezett. Továbbá miszionáriusok, akik az amerikai primitív emberekhez és a Déli-tenger szigeteire utaztak. A hajót főleg azért fegyverezték fel, mert Brazília és Argentína partvidéke akkor valóságos nyüzsgött a tengeri rablólóktól. A hajó legénysége nem volt különösen bizalomgerjesztő. Csupa fel nem akasztott csirkefogó — írja Darwin — olyan fickók, akik a legelszántabb brigantíllákkal is felveszik a versenyt."

A Beagle 1831 december 27-én hagyta el Plymouth kikötőjét és Tenerifa felé irányította útját. A Tűzföldön való látogatásáról írott értekezése volt az első komoly írása, amire előbb a tudományos világ, majd ama kornak minden intelligens embere felfigyelt. A nagyírú Humboldt írta

egyik angol nőismerősének: „Ti angolok nem is tudjátok, hogy olyan rendkívüli tehetséges fiatal tudósok van, akinek műveit nagyon is érdemes elolvasni. Amit a Tűzföldről ír, annak minden sorát el kell olvasni, mert rendkívül érdekes és tanulságos."

Tenerifából a „Beagle“ Dél-Amerika felé vette útját, amelynek vizein teljes három évig maradt. Azután Ausztrálián át a Maláji szigetek mellett és az afrikai partok mentén visszatért. 1835 október 2-án a hajó ismét Angliában vetett horgonyt.

Az unoka megírja, hogy Darwin nemcsak természettudós volt, hanem esztéta és romantikus. Bizonyára ennek is köszönheti, hogy már az első évtizedekben nemcsak szakkörök, hanem az intelligens közönség is felfigyelt korszakalkotó írásaiba, amelyek a később kialakult társadalomtudomány alapvető forrásmunkáivá lettek.

Soha még ennyi minisztere nem volt az országnak

26 hegyelmes ur az átszervelt Tatarescu-kormányban

Bucuresti, szeptember 3. A nagy sietségből, amellyel a kormány átszervezése végbe ment, sok kellemetlenül zavaros helyzet állott elő. Maga az átszervezés nem volt komoly dolog, mert hiszen Tatarescu lemondása sem volt igazi lemondás. Egyetlen célja volt az egésznek: A kormányt huszonnégy órán belül megszabadítani Titulescutól. A miniszterelnök azonban nagy igyekezetében mindenekelet is olyan nagy kabinetet állított össze, amilyen még soha nem volt az országban. A tizenhat miniszter mellett tíz alminiszter működik. Huszonhaton tartják tehát a kormányrudat.

Tatarescunak nem is volt ideje megkérdezni munkatársainak mindegyikét, vajjon konvenit-e nekik új beosztásuk. Iamandinak például a kultuszteráca jutott. A szegény iasi politikus mindenre alkalmasabb, semmiesetre sem azonban arra, hogy püspökökkel tanácskozzék. Nincs kizárva azonban, hogy Iamandi még itt is meg fogja állani a helyét s rendet teremt a politizáló reverendák között. Iamandi akaratán kívül foglalta el Lapedatu helyét, aki tárca nélküli maradt.

Ezzel szemben kiderült, hogy sérelmi politikával még mindig el lehet érné valamit. Mosoiu professzor, aki nemrég még Pop Valer fejét követelte, a fej helyett megelégedett a kultusz alminiszter tárcával. Közben kiderült, hogy Iamandi mellett nem lesz semmi tennivalója ennél a miniszteriumnál, úgyhogy áttették a földművelésügyihoz, ahol Berceanuval, a bucaresti helyettes primárral, ketten fogják támogatni Sasset munkájában. Negura, a volt földművelésügyi alminiszter egész tárcát kapott, de ezt is csak a földművelésügyi reszortból szakították ki: a szövetségzetek irányítását. Alapjában véve tehát négyen fogják végezni egy miniszter munkáját.

Iamandi és a reverendák

Egy másik volt földművelésügyi alminiszter, Mircea Cancicov, alaposan előlépett: pénzügyminiszter lett. Nemrég még azt rebesgették, hogy Cancicovnak távoznia kell a kormányból, mert Dinu Bratianu nem tudta elfelejteni háboru alatti magatartását. Cancicov, a báciai liberálisok vezetője Sterének és Marghilomannak volt

PHILO Jüdisches
LEXIKON

300 hasáb, 250 kép, 40 képtábla és térkép
240 LEPAGE-nál
Lel. Cluj
Kérjen ingyen „Judaica“ jegyzéket.

Erdeklődéssel várjuk, hogyan fogja interpretálni a nemzeti munka védelméről szóló törvényt? A harmadik ardeali, aki poruljárt: Valer Roman. A munkáügyi al-

miniszter helyét maga Nistor, a miniszter foglalta el, miután munka-, egészségügyi és népjóléti miniszteriumából, az egészségügyit és a népjóléti át kellett engednie dr. Costinescunak. Costinescu, aki orvos, végre öt megillető reszorthoz került.

Ugyancsak a nagy sietség következménye volt, hogy az új miniszterek nagyrésze a nagy sietség miatt gyűrött frakkban és nem egészen kifogástalan kemény ingben jelent meg a sinaiai eskütételnél. Sőt, az arcukról még az eskütétel után is a meglepetés kifejezését lehetett leolvasni. Frakk ingre huzott pizsamáikban a fővárosba visszatérő vonatban a miniszterek úgy fes-

Akarja hogy keilemes megjelenése legyen?

Sulyt helyez külsőjének ápolására? Akkor használjon NIVEA-fogpasztát. Kiválóan finom alkotórészei óvják a fogzománcot és alaposan tisztítják. NIVEA-fogpasta használata által fogai mindig szépek, fehérül és ápoltak lesznek.

tettek, mintha egy rossz álomból ébredtettek volna föl őket. Csak ketten mosog-

lyogtak megelégedetten, mint, akik jól végeztek dolgukat: Tatarescu és Inculeț.

(—del)

A görög diktátor szimpátiájáról biztosítja a zsidóságot

Athén érsekpüspöke a cionizmus és Palesztina-munka mellett

Athén, szeptember 3. Athén érsekpüspöke, Mgr. Hriszostomos, a görög egyház feje, a napokban fogadta Szaloniki főrab-biját, dr. Zwi Koretzet, akivel hosszabban elbeszélgetett. Az egyházfejedelem kijelentette, hogy a görög ortodox egyház baráti érzelmekkel viseltetik a cionizmus és a Palesztina-munka iránt. Tudomása van arról, hogy Palesztinában a görög papság a zsidó ujjáépítést erkölcsileg a legmelegebben támogatja.

Dr. Koretz főrabbi ezután Philippidis görög kultuszminisztert látogatta meg, aki szintén elismerte a cionista munka nagy fontosságát. Ugy vélekedett, hogy a görög-keleti egyház Görögországban éppúgy, mint az egész világon barátságosan viseltetik a zsidóság és a cionizmus iránt. Görögországnak nemcsak politikai, hanem — ugymond — vallási hagyományai is zsidó-

barát mentalitásuk. Ezt a beállítottságát az egyház meg akarja tartani a jövőben is. Philippidis miniszter egyébként kiváló tudós, aki a közeljövőben könyvet fog kiadni Görögország újabb történetéről és ebben külön fejezetet szán a görögországi zsidóságnak. A főrabbi előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a zsidókérdés megoldását nem látja másban, mint a cionizmusban.

Amikor a főrabbi házaérkezett Szaloniki-be, már íróasztalán találta Metaxas tábornok-miniszterelnök levelét, amelyben köszönetet mond a szaloniki zsidó hitközség előjáróságának és a főrabbinak üdvözlő táviratukért. A miniszterelnök kijelenti, hogy továbbra is a szimpátia és jóindulat érzelmével fog viseltetni a zsidó népkisebbség iránt.

Bűnügyi eljárás megindítását kéri a Dreptatea Codreanu ellen

A nemzeti parasztpárti hivatalos tovább folytatja leleplező hadjáratát

Bucuresti, szeptember 3. A Dreptatea a nemzeti-parasztpárt hivatalosa „A gyilkosok futnak a felelősség elől“ című cikkében élesen támadja a jobboldali alakulatokat. A lap visszatér a sinaiai fenyegetésre, melyet egy Codreanu és Cantacuzino tábornok között történt táviratváltással megcáfoltak. Ez a cáfolat nem kevesebbet állít, minthogy Madgearu megfenyegetését a vasgárdától idegen elemek rendezték, hogy ezzel az alakulatot kompromittálják. A táviratok szövegéből a Dreptatea a következő három következtetést szüri le:

1. A vasgárda nem szolidáris a sinaiai fenyegetőkkel, akiket azsant-provokatóröknök és felelőtleneknek minősít.
2. Cantacuzino vállalja azt a feladatot, hogy megbünteti a bűnösöket.
3. A vasgárda vezetője kijelenti, hogy ez az alakulat a rend és fegyelem pártja.
4. A lap felteszi a kérdést, hogy ha ezek a pontok valóban igazak, mit kerestek a fenyegetők a predeali munkatáborban. A fenyegetők közül az egyik, akit Barsannak hívnak, a Duca gyilkosság után fogságba került, mint az összeesküvés egyik tagja.

A nyomozásnál az öt letartóztatott azt állította, hogy a fenyegetésre a parancsot a „kapitány“ napiparancsában kapta.

Az egészben az a legérdekesebb, hogy Cantacuzino generális ígéretet tett a bűnösök megbüntetésére. Ha ezek a bűnösök nem tagjai a vasgárdának vagy a Totul pentru Taranak, akkor milyen jögon és hogyan fogja őket megbüntetni Cantacuzino tábornok. De függetlenül ettől, milyen alapon „büntet“ meg valakit Cantacuzino tábornok? Az érvényben lévő törvények, az igazságszolgáltatás mellőzésével még egy igazságszolgáltatás létezik? A légióáriusok? A terrorista szándékok minden pillanatban kiderülnek, minden formában, minden szóban. Az a szervezet, mely meggyilkolta a volt miniszterelnököt, szítává lőtte Stelescut, véstörvényt szöveget állított fel Tg.-Muresen és szörnyű dolgokat művelt Turnu-Severinben, most nem átálja magát a rend pártjának nevezni."

Végül a Dreptatea élesen támadja a kormányt, mely részese a hasonló megtévesztéseknek és követeli, hogy Codreanu ellen indítsák meg a bűnügyi eljárást.

HIRDETTES AZ ÜZLET LELKE:

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Zsidó diákleányotthon

Az 1932. évben alakult modernül felszerelt orth. izr. leányintézetben az 1936-37 iskolai évre szóló jelentkezések folyamatban vannak. A növendékek az iskolai előkészítésen kívül nyelv- és zenei kiképzést, nevelést és otthon kapnak, mérsékelt díjazás mellett.

Érdeklődőknek szivesen áll rendelkezésére:

BERNSTEIN OLGA

okleveles tanítónő és zongora-tanítónő ORADEA, Str. Paul Chinez 3.

Nagy ünnepekre tisztítsuk festessük ruháinkat az „UNIO“-nál Speciális tulesz-tisztítás cégtulajd.: Gottlieb és Mandula

Az amerikai kormány intervencióra készül a palesztinai zsidó jogok érdekében

A palesztinai kormány visszaszítja az araboknak tett ígéreteket. A Davar „Kérdemelt választ” ígér az araboknak az újabb támadásokra. „Kis Actions Comité” alakult Zürichben

Jeruzsálem, szeptember 3. Londoni és jeruzsálemi lapjelentések egyaránt igazolják azt a feltevést, amelynek már lapunk tegnap esti számában kifejezést adtunk, nevezetesen, hogy a jeruzsálemi politikai tárgyalások sorozatos kudarcra alaposan megépítette a palesztinai kormány tekintélyét. Nuri Said iraki külügyminiszter intervenciója nem váltotta be azokat a reményeket, amelyeket az angolok fűztek ahhoz, ezzel szemben újabb csorbát érte a kormány amugy is megnyirbált presztízsét és az arab nemzeti államok beavatkozásával olyan precedens teremtődött, amelyet a legbátoribb politikai sikernek könyvelnek el az arabok. A várta közeledés tehát nem jött létre a kormány és az arabok között. A kormány értelmében igyekezik visszavonni azokat az ígéreteket, amelyekre már-már részben a palesztinai kormány mindent elkövet a palesztinai kormány politikája körül teremtett kedvezőtlen atmoszféra megmáskítására.

A holt pont
Az „Ewening Standard” című angol lap megerősíti azt a hírt, mely szerint a londoni kormány szerdai minisztertanácsa a palesztinai helyzettel is foglalkozott s tudni véli, hogy a minisztertanács határozott azon intézkedések tekintetében, amelyek „abból a szempontból” szükségesek, hogy a helyzet holtponthoz jutott.

A Daily Telegraph vezércikkben foglalkozik a palesztinai helyzettel s megállapítja, hogy az újabb palesztinai terrorcselekmények rombadöntötték azokat a reményeket, amelyeket a palesztinai felek kiegyezése érdekében tett intézkedésekbe vetettek. Palesztina összes barátai azonban szeretnék — írja a lap — ha Nuri Pasha iraki külügyminiszter fáradozásai mégis sikerre vezetnének. Az azonban nem hihető, hogy az araboknak a normális viszonyok helyreállításában való teljes közreműködését is olyképpen honorálja a kormány, hogy azonnali ígéreteket tesz az arab követelések szellemében.

A palesztinai héber lapok a külföldi arab beavatkozás ellen

A palesztinai héber lapok egyöntetűen megállapítják, hogy az a közvetítő akció, amelyet Nuri Pasha iraki külügyminiszter a palesztinai kormány és a legfőbb arab támasz között folytatott, olyan eredményeket produkált, amelyekkel súlyos veszteség érte a kormány presztízsét. A lapok tiltakoznak az ellen, hogy külföldi arab tényezők avatkozzanak be palesztinai ügyek intézésébe, miáltal a zsidókat kihagyják a politikai számításokból. Ez alatt pedig az egész országban háborítatlanul folytatódna az ogyilkosok lövöldözései, gyújtogatásai és pusztításai.

A Davar egyenesen figyelmezteti a jisuvt az arabok részéről várható fokozottabb támadásokra és felszólítja a zsidó lakosságot, legyen készen arra, hogy kérdemelt választ adjon a támadóknak.

Mint már lapunk tegnapi számában jelentettük, Nuri Pasha elutazott Jeruzsálemből. Elutazása előtt sok minden történt a palesztinai fővárosban. Dr. Khaldi jeruzsálemi polgármester teát adott az iraki külügyminiszter tiszteletére, amelyen a Londonból visszatérő arab delegáció tagjai és más arab előkelőségek vettek részt. Nuri Pasha, közvetlenül azelőtt Sir Arthur Wauchope fő kormányzóval folytatott hosszabb megbeszélést, kijelentette, hogy

a kormány eddig nem fogadott el semmilyen arab javaslatot. A kormány arra az álláspontra helyezkedik, hogy abban az esetben, ha az arabok elismerik a királyi bizottságot és a bizottság munkájának szükségességét, elegendő kell, hogy legyen annak biztosítéka, hogy a bizottság határozatainak kötelezőnek kell lenniük.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint azon az értekezleten, amelyet vasárnap tartottak az arab vezetők Nuri Pashával, a Nashashibi csoport kész volt kompromisszumot kötni a kormánnyal. Sőt el volt szavazva arra, hogy ha az arab bizottság nem fogadná el a közvetítő javaslatokat, kilép a bizottságból és saját felelősségére külföldi arab konferenciát hív egybe a javaslatok elfogadtatása és a kormánnyal való megegyezés céljából.

A főmufti taktikája
Haj Amin el Husszneli jeruzsálemi főmufti elhívást intézett az arab néphez, amelyben

közi, hogy az arab pártok megegyeztek abban, hogy elfogadják az iraki külügyminiszter közvetítését és bizalmukról biztosítják őt. A sztrájkot azonban folytatják mindaddig, amíg az összes arab követeléseket nem teljesítik.
Ez a felhívás legjellemzőbb dokumentuma a főmufti ravasz és kétkulacos politikájának. Tudvalevő ugyanis, hogy néhány héttel ezelőtt még a főmufti volt az, mely mindenáron ki akart egyezni a kormánnyal és a Nashashibi csoport tartott ki a zavargások mellett. Most fordított a helyzet. Mindenese élesen rávilágít ez a fordulat az arab politikai viszonyokra.

Amerikai intervenció
A három amerikai szenátor palesztinai látogatása, melyről lapunk tegnapi számában is megemlékeztünk, világos jele annak az aktív érdeklődésnek, amelyet az amerikai közvélemény tanúsít a palesztinai események iránt. Legújabb washingtoni jelentés újabb, rendkívül nagyjelentőségű dokumentumát szolgáltatja ennek az érdeklődésnek.

Borah szenátorral az élén tizenegy közismert amerikai szenátor táviratot intézett Corbell Hull amerikai külügyminiszterhez, amelyben felszólítják az amerikai kormányt, hogy jegyzékintézen az angol kormányhoz a palesztinai zavargások megszüntetése érdekében.

A tizenegy amerikai szenátor követeli, hogy az amerikai kormány fejezze ki azon reményét a washingtoni angol követ előtt, hogy Anglia mint palesztinai mandatárius hatalom nem fog meghátrálni az arabok terrorja előtt és teljesíteni fogja azokat a

kötelezettségeket, amelyeket a zsidó nemzeti otthon megteremtésének feladata hárt rá.

A táviratban követelik továbbá, hogy az angol kormány ne bocsátkozzon olyan lépésekbe, amelyek a zsidó nép kárára lehetnek, mely népek egyetlen törekvése, hogy Palesztinát haladott kultúrusszággá építse fel. A szenátorok azon reményüknek adnak kifejezést, hogy a zsidó bevándorlás felfüggesztésének lehetőségéről szóló hírek nélkülöznek minden alapot. Végül felszólítják az amerikai kormányt, figyelmeztesse az angol illetékeseket arra, hogy nem hozható egyetlen olyan intézkedés vagy határozat, amely a terroristákat bátorítaná és kihozna béke-tűréséből a palesztinai zsidó lakosságot, mely eddig elegendő bizonyítékát adta bákekesz-ségének.

A táviratot hét demokrata-párti és négy republikánus szenátor írta alá.

„Kis A. C.”

Zürich, szeptember 3. Az Actions Comité zürichi ülészaka M. M. Ussiskin, az A. C. elnökének záróbeszédével nyert befejezést, majd az A. C. tagjai a Hatikvát énekelték. Az A. C. politikai tárgyalásairól és határozatairól eddig semmilyen hivatalos közleményt nem adtak ki. Mint ismeretes, a hét folyamán újból összeül az A. C. mégpedig Londonban és hír szerint csak a londoni ülészak után kerülnek nyilvánosságra a politikai határozatok.

A politikai bizottság javaslatára, mint már jelentettük, az A. C. állandó jeruzsálemi képviselőt állított fel, amelyben az összes cionista frakciók, az A. C. összetételének számarányában vesznek részt. Az új tes-

Harminchárom óra alatt Londonból Newyorkba és vissza

Tegnap este startoltak Európa felé Merrill, az ismert pilóta és Richmann, a neves színész

NEWYORK, szeptember 3. (Rador.) A Lady of Peace repülőgép, fedélzetén Merrill ismert pilótával és a neves színésszel, Richmannal, tegnap este angol időszámítás szerint 20.37 órakor utnak indult Európa felé. Harminchárom óra alatt akarják megtenni a Newyork—London—Newyork utat. A gépben 225 lóerős motor van, szárnyai között 100 léggömb van elhelyezve, amelyek kényeszerleszállás esetén növelnék a gép ellenállását.

A bucaresti műegyetem rektora! Ha a hatóságok akarják, könnyű rendet csinálni az egyetemeken

Az antiszemita agitáció csak egyszerű ügy — mondja a volt közmunkügyi miniszter

Bucuresti, szeptember 3. A Zorile című napilap már hetek óta tartó ankétot vezet hasábjain az egyetemek autonómiájának és a diákság tanulmányi kérdéseinek összességéről. Az ankét során megszólaltak a lap hasábjain a főiskolai oktatás összes romániai vezető egyéniségei. Legújabb számában az antiszemita agitációról közöl érdekes cikket a Zorile és megszólaltatja Vasilescu-Karpen, a Iorga-kormány volt közmunkügyi miniszterét, aki a bucaresti műegyetem rektora. A diáksztrájkok mögött — mondotta a rektor — többféle ok húzódik meg: a diákok nyomora, illetve, bizonyos iskolaiügyi intézkedések; de a zavargások különleges jellege mindig antiszemita. Az egyetemek zavargói a zsidók kizárását követelik, sztrájkokat proklamálnak, de ténylegesen csak annyit tesznek, hogy megakadályozzák a békés diákokat és a zsidókat az egyetem látogatásában.

A rektor — többféle ok húzódik meg: a diákok nyomora, illetve, bizonyos iskolaiügyi intézkedések; de a zavargások különleges jellege mindig antiszemita. Az egyetemek zavargói a zsidók kizárását követelik, sztrájkokat proklamálnak, de ténylegesen csak annyit tesznek, hogy megakadályozzák a békés diákokat és a zsidókat az egyetem látogatásában.

Munkás-mozgó
Szerdán, csütörtökön, pénteken
3, 6 és 9 órakor
Két rész egy előadásban:
Copperfield Dávid
monumentális filmdráma
DICKENS KÁROLY regénye nyomán.
Fősz.: LIONEL BARRYMORE,
MAUREN O'SULLIVAN és
MAGDA EVANS.
Műsor előtt Journal és Micki-Maus
Román-magyar feliratokkal!

A rendet helyre lehet állítani, ha a létező szabályzatokat érvényesítjük. A rektor, a dékának és a tanárok biztosítani tudják az előadásokra a diákok szabad bejutását és békéjét, akár saját eszközeikkel, ha azonnali megtorlásokhoz folyamodnak, mint például a vizsgák elvételése vagy pedig a rendfenntartó hatóságok segítségével.

Fenn lehet tartani a rendet, ha minden arra hivatott hatóság belátja, hogy az egyetemeken a nyugalom hiánya romboló hatással van a tanulmányokra és az országra egyaránt. Ha az ország érdekeire nézve kívánatos, hogy az egyetemi tanulmányokból kizárják a zsidókat és ha ez a kizárás lehetséges: a zsidók távozzanak el az egyetemekről. Ellenkező esetben bűnösnek minősítem a felsőiskolai oktatás feláldozását — mert a diákok

Uj Szép Olcsó FEMINA
új konfekció és szövétáruzás
Cluj, Str. Memorandului 1.

tület „Kis Actions Comiteának” nevezik a cionista vezérlő bizottság tagjai. A kis A. C. tagjainak száma nem 18, mint ahogy tegnapi számunkban közöltük, hanem 19 és az új testület, amelynek székhelye Jeruzsálem, azt a feladatot kapta Zürichben, hogy sürgős politikai kérdésekben együttesen határozzon az ekzekutívvel.
A cionista Actions Comite egyébként politikai manifesztumot bocsátott ki, melynek szövegét lapunk holnapi számában közöljük.
Nuri Pasha az angol királynak

Istanbul, szeptember 3. A Havas távirati iroda jelenti: Ma ideérkezett Nuri Pasha iraki külügyminiszter, aki tudvalevőleg Jeruzsálemben folytatott közvetítő tárgyalásokat az arab vezetőkkel a sztrájk és a zavargások megszüntetése érdekében.
Mint lapunk más helyén közöljük, VIII. Eduard angol király is Iztambulba érkezett s valóságnak tartják, hogy Nuri Pasha magánkihallgatáson fog megjelenni az angol uralkodó előtt, akit informálni fog a palesztinai helyzetről és a jeruzsálemi közvetítő akciójának eredményeiről.

zavargásai csak ezt eredményezik — olyan célokért, amelyek nem valósíthatók meg. Az egyetemek rendjének helyreállítása és fenn-tartása az ország egyik legjelentősebb problémája és az ország vezetőinek kellene ezzel foglalkozniuk.

— Az egyetemi autonómia olyan formában, ahogyan azt egyes tanárok elképzelik, lehet hibás, de semmiesetre sem felelős az egyetemeken kívüli zavargásokért és soha nem akadályozta meg és nem is akadályozhatja meg a rend helyreállítását az egyetemeken és a felsőbbfokú iskolákban. Ami a politechnikumot illeti, itt az izgatások nem találnak kedvező talajra. A diákokat megfelelő módon válogatjuk ki, előzetes vizsgák vannak, az előadások és munkaórák programja pedig nem hagy sok szabad időt. Az előadásokról való távollmaradás megtorlása rendkívül szigorú. Az 1922-es diáksztrájkunk alkalmazzuk a büntetéseket utólag, amikor azok diák elvesztette távollmaradása miatt az egyetemi évet.

Eddig tart Vasilescu-Karpen nyilatkozata, amiből az derül ki, hogy minden egyetemen fenn lehetne tartani a rendet, ha maguk az egyetemek vezetői akarnák.

— Véget érték a francia hadsereg manőverei. Reimsből jelentik: Tegnap reggel véget ért a francia hadsereg manőverei. A befejezést végignézte Rydz-Smigly tábornok, lengyel hadsergelfelügyelő is.

— Elhízásnál, szívizsirodás és májzsirosodás eseteiben reggel, délelőtt és este egy-három pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — félórával az étkezés előtt bevéve — rendkívül értékes házi szer, melynek hatása gyors, biztos és mindig kellemes. Az orvosok ajánlják.

— Öngyilkos lett dr. Otto Dahlheim, a híres filmrendező. Zürichből jelentik: A napokban egy zürichi szállóban öngyilkosságot követett el dr. Otto Dahlheim, a híres németországi filmrendező, aki a legszebb Déli tengeri filmet alkotta. Mint kiderült, dr. Dahlheimot a náci-uralom kikapcsolta Németország filmtermeléséből és két tervezett filmjét már nem engedték elkészíteni. Nemrégiben még elkészült „Embervadászok Borneóban” című filmje, de már nem jegyezhetné nevét a film és noha vezetője volt a borneoi expedíciónak. Szerződés szerint nagyobb összeget kellett volna kapnia, de egészen jelentéktelen néhány száz márkával intézték el a kiváló rendezőt, aki a „Démonok szigete” című művével nagy dicsőséget szerzett a német filmiproduciónak. Az utóbbi időben dr. Dahlheim nagy anyagi háttérrel küzdött s nyilván nyomora elől menekült a halálba.

SPORT

A Román Kupa küzdelem szeptember 13-án, a Károly Kupa szeptember 19-én kezdődik

Ülést tartott a Labdarugó Szövetség tanácsa és a Nemzeti Bajnokság bizottsága

Bucuresti, szeptember 3. (Az Uj Kelet tud.) A Labdarugószövetség Tanácsa tegnap Bucurestiben ülést tartott, amelyen számos fontos és az ország labdarugósportját közelről érdeklő határozatot hozott. A tanács mindezekelőtt is elhatározta, hogy a fuzionált egyesületek játékosai tovább játszhatnak az új alakulatban anélkül, hogy újabb igazolásra volna szükség.

Ami a Károly-kupa küzdelmet illeti, amelyért, mint ismeretes, az egyes ligák válogatottjai játszanak, a tanács kimondta, hogy a küzdelem szeptember 19-én és 20-án lesz Bucurestiben a következő beosztás szerint: Első nap: Buzsaki Liga—Közép Liga, Nyugati Liga—Keleti Liga. Másodnap: A két győztes egymás ellen és a két vesztes a harmadik, illetve negyedik helyért.

A tanács engedélyezte a bucuresti CFR részére a bécsi Admira fővárosi vendégjátékát szeptember 30-ra, ugyanakkor engedélyezték, hogy szeptember 19-én és 20-án a CFR két mérkőzést játsszon Budapesten.

(A továbbiak során a tanács elhatározta, hogy a Román Kupa küzdelem szeptember 13-án kezdődik. Ezen a napon kívül a következő napokon játszanak Román Kupa mérkőzéseket: szeptember 27, október 4 és 25, november 8.

A tanács tudomásul vette a timisoarai munkáspartegyesület és a timisoarai Atlétikai Club fuzionált CAMT néven. Az egyesült labdarugócsapatot az ILSA helyébe a B) ligába osztotta be. Ami a Chinezul—ILSA fuzionálást illeti, a tanács döntését fenntartja arra az időre, amikor az ILSA bejegyzése is beérkezik. (Alighanem adminisztrációs munkálatokról van szó. Szerk.)

A Nemzeti Bajnokság Bizottságának ülése

Bucuresti, szeptember 3. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság Bizottsága (Al. Capatana elnöke mellett tegnap este ülést tartott. A bizottság a következő egyesületeket függesztette fel, mert vasárnapi mérkőzéseikről nem küldték be az anyagi elszámolást: Unirea Tricolor, Juventus, CAO, Victoria Cluj, Ripensia, Jahn, Sportul Studentesc, CFR, DVA, Sporting Chisinau, Victoria Constanta, Craiovan, Phoenix Balamare, Mures, Soimii Victoria Carei.

Ezután a Nemzeti Bajnokság bizottsága az érdekelteket egyesületek kérelmére módosította a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában fizetendő megtérítések összegét. Az újonnan megállapított összegek a következők:

Bucuresti—Arad	23.000
Bucuresti—Cluj	20.000
Bucuresti—Oradea	22.000
Bucuresti—Timisoara	20.000
Arad—Cluj	13.000
Arad—Oradea	7000
Arad—Timisoara	4000
Cluj—Oradea	8000
Cluj—Timisoara	15.000
Oradea—Timisoara	9000

A Victoria—Juventus Macian Arad, az Universitate—CAO mérkőzés Pálffy vezeti

A B) liga mindkét csoportjában ugyancsak teljes fordulót játszanak vasárnap

Cluj, szeptember 3. (Az Uj Kelet tud.) A központi bíróbizottság tegnap esti ülésén megejtette a vasárnap lebonyolításra kerülő nemzetibajnoki mérkőzések bírói kinevezését. Szerint a Clujon lejátszásra kerülő Juventus—Victoria mérkőzést Macian aradi bíró, míg az Oradean eldöntésre kerülő Universitatea—CAO mérkőzést Pálffy Gyula bíró vezeti. A részletes bírókinevezés egyébként úgy az A) csoportban, mint a két B) csoportban a következők:

Nemzeti Bajnokság A)

Bucurestiben: Venus—Crisana, bíró Busa.
Bucurestiben: Unirea Tricolor—AMEFIA, bíró Xifando.
Aradon: Gloria—Ripensia, bíró Tica Ilescu.
Clujon: Victoria—Juventus, bíró Macian Arad.
Oradean: CAO—Universitatea, bíró Pálffy Arad.
Timisoaran: Chinezul, ILSA—CFR, bíró dr Rusu, Cluj.

Nemzeti Bajnokság B)

Első csoport: Cernautiban Jahn—Dragos Voda, bíró Petrescu. — Bucurestiben Makkabi—Sportul Studentesc, bíró Irimescu. — Brasovban IAR—ACFR, bíró Radulescu. —

Brailaban DUG—Franco Romana, bíró Petrescu. — Galaşin DVA—Tricolor CFPV, bíró Vartolomeu. — Iasiban Textilia—Sporting, bíró Klein Károly.

Második csoport: Balamaren Phoenix—Olimpia, bíró Hohn Arad. — Craiovanban Rovine—Craiovan, bíró Greculescu. — Lugojon Vulturii—CAMT, bíró Vuia főhadnagy. — Alba-Iulian Unirea—CFR, bíró Constantinescu Cluj. — Careiban Victoria—Staruina, bíró Muresan Cluj. — Petrosaniban Jiul—Mures, bíró Ceauoreanu Bucuresti.

Elek Ilona, Kabos Endre és Gerewich Oradean. Tudósítónk jelent: Elek Ilona és Kabos Endre, a vivás zsidó olimpiai bajnokai, valamint Gerewich október hónap folyamán Oradea vendégei lesznek, ahol vivóakadémián vesznek részt. A vivás világhírű

bajnokait Felici oradeai vivómester, aki annak idején Kabosnak klubtársa volt, látja vendégül.

Mózes Jenő, a Haggibbor vivómestere szeptember 15-én nyitja meg vivótermét. Kényelmes öltöző és tus áll a tanítványok rendelkezésére. Csoportvívás nők, férfiak és gyermekek részére. Tanítás: Hétfő, szerda, péntek délután 4—10-ig. Jelentkezés a fenti időpontig a Stadion sportüzletben.

A csehszlovákiai Makkabi versenyzői a németországi Makkabi atlétikai versenyén. Prágából jelentik: A németországi Makkabi Szövetség szeptember 6-án rendezte országos könnyűatlétikai versenyét, amelyre a csehszlovákiai Makkabi Szövetség tagjai is beveztek. A csehszlovákiai Makkabit a versenyen a telavivi Makkabian dekatlon-győztes Petschau, Fuchs és G. Freund sprinterek, Birmholz és Schnabel középtávfutók, Wasser ugró és az ismert diszkoszdobó P. Freund képviselik.

Clujon vasárnap rendezik Románia ifjúsági atlétikai bajnokságait. Az országos atlétikai szövetség határozata értelmében Románia ifjúsági atlétikai bajnokságait vasárnap Clujon a CAC rendezi. A versenyek délelőtt 9 órakor, délután 2 órakor kezdődnek. Nevezni péntek estig dr Somodi István Cluj, Str. Vlahuţa 3. II. emelet, címen lehet. Nevezési díj egyéni számokban 20 lej, stafétában 60 lej.

KÖZGAZDASÁG

Az autorizált pénzüintézetek nem hajlandók magukra vállalni az export minden felelősségét

Tovább tart a jegybank harca a kompenzációs rendszer ellen

Bucuresti, szeptember 3. (Az Uj Kelet tud.) A kivittel kapcsolatos technikai és elvi kérdések, amelyek évek óta annyi zavart okoztak és fejtélenséget idéztek elő, most sem szüntek meg. A legnagyobb nehézséget az támasztja, hogy a Jegybank külkereskedelmi politikája nemcsak sok tekintetben független, hanem igen gyakran ellentétes is a kormány politikájával.

Amióta a kompenzációs rendszert meghonosították, a Banca Nationala szünet nélkül küzd ellene. Ennek a szivós ellenzéki magatartásnak tulajdonítható, hogy a kormány az elmúlt év végével a kompenzációs rendszert háttérbe szorította, míg most annál jobban virágzik ez az üzletág.

A jegybanknak ebben a kérdésben az az álláspontja, hogy a kompenzációs engedélyek nemcsak a Banca Nationalának, nemcsak az államnak, hanem az ipari és kereskedelmi vállalatoknak is nagy károkat okoznak. A bankkormányzó azzal érvel, hogyha a kompenzációs uton kivitelre kerülő árukak rendez uton, tehát devizabeszolgáltatási kötelezettséggel exportálnánk akkor annyi deviza felett rendelkezhetne a jegybank, hogy a mai szűkös mizériák teljesen eltűnének és minden importkérést honorálni tudhatnánk.

A Banca Nationala azonban nem elégszik meg az elvi szempontok hangoztatásával, hanem oly gyakorlati lépéseket is

tesz, amelyek révén a kompenzációs kivittel sima lebonyolítását szabotálhatja. Így a jelenlegi rendszer a kompenzációs kivittelnél a következő: miután az exportőr a szükséges engedélyeket megkapta és az árut vagonba, vagy hajóra rakta, kérést kell beadjon a Banca Nationalához, melyben feltünteti, hogy a berakott árut kompenzációs alapon szállítja és megnevezi annak az autorizált banknak a nevét, amely a kivittelt garantálja. Helyesebben a kért garanciaokmányokat kiadja. Miután a Banca Nationala nyilatkozott, hogy a nevezett bank garanciáját elvben elfogadja csak akkor jelentkezhetik az exportőr a garanciaokmányokkal azok átadása végett. Természetesen ez az eljárás vegzatorikus jellege mellett még azzal a kényelmetlenséggel is jár, hogy az áru be van rakva és az exportörnek fekbért kell fizetnie.

Ezek a sérelmes és zavarteltései ezandékkal hozott intézkedések az érdekeltek körében mind jobban érlelik meg a határozott állásfoglalás kisürgetésének követelését. Jöjjünk már egyszer tisztába azzal — mondják — hogy a szabályszerű kompenzációs engedéllyel lebonyolított kivittel tiltott spekuláció-e, vagy sem? Ha tiltott, akkor ne engedélyezze a kormány, ha pedig legális tevékenységről van szó, akkor legyen a kormánynak elég autoritása ah-

VIGYÁZZON, NE TÉVEDJEN!!

Bizalommal csak a régi, jóhírű

Weisz Ernő

szörmeszalomban (Gólya-palota) szeresheti be szörmeszükségletét legelőnyösebben.

hoz, hogy elhatározásának a jegybankkal szemben is érvényt szerezzen.

Pár napja lépett életbe a kompenzációs export garantálásának új rendszere, amely szintén magán viseli a jegybank fentebb ismertetett magatartásának bélyegét. Az új rendszer szerint az exportokmányok inkasszó végett az autorizált bankokra ruházandók át. Az autorizált bankoknak nyilatkozatot kell aláírniok, amelyben a devizának a jegybankra való cedálásáért és az exportnál bevalott mennyiség azonoságáért a jegybankkal szemben felelősséget vállalnak.

Az autorizált pénzüintézetek úgy találták, hogy ez a felelősség nincs arányban azzal a szereppel, amelyet nekik az export lebonyolításában tulajdonképpen be kell tölteniök és emiatt levelet intéztek a jegybankhoz, amelyben pontosan körvonalazták annak a felelősségnek a méreteit, amelyet ebben az ügyben magukra venni hajlandók. Ugyanakkor készségüket nyilvánítták arra nézve, hogy a jegybanknak minden rendelkezésükre álló eszközzel segítségére legyenek, azonban ebből nem hajlandó túlzott rizikót szenvedni.

Bankkörökben most érdeklődéssel várják, hogy mi lesz a jegybank válasza a bankok fellépésére.

Felfüggesztették a külföldi vállalatok beföldi fiókjai adóinak végrehajtását. Az április elsején megjelent adótörvény szerint beföldön fiókkal rendelkező külföldi vállalatok kötelesek a beföldi törvények alapján adókat fizetni. Ezen rendelkezés a külföldi cégek körében nagy visszatetszést keltett, minthogy nemzetközi egyezmény szerint ugyanazon jövedelem után két államban nem kell adózni. A külföldi cégek diplomáciai uton intervenáltak a kormánytól ezen sérelmes rendelkezés visszavonása érdekében, melynek eredménye most mutatkozik abba a rendeletben, mely szerint a pénzügyigazgatóságok utasítást kaptak, hogy külföldi cégek adójának végrehajtását további rendelkezésig függeszessék fel.

Tizenkét automata telefonközpontot szertettek fel. Január elsejével 12 romániai városban kezdi meg működését az automata telefonközpont. Culjon 1600 vonallal fog rendelkezni a telefonközpont. A többi városok, hol automata centrálé fog működni: Timisoara 2800, Arad 1400, Brasov 1600, Chisinau 800, Cernauti 1800, Iasi 1200, Galaş 1200, Constanta 1000, Craiova 600, Oradea 600 vonallal.

Egynegyedére csökkent az állam szeszadóbevétele. A szeszmonopól kimutatása szerint az idei év szeszadóbevétele egynegyedére csökkent az előző évi eredményekhez képest szemben.

Esnek a gabonaárak. Brailai jelentés szerint a gabonaárakban váratlan áresés állott be a napokban. A buza, a tengeri és rozs 1000—2000 lejjel olcsóbbodtak vagononként. A világgiazi árak alakulása nem igazolja ezt a baissat, amelynek szakkörök a vagonhiányban, az exportlehetőségek visszaesésében és a pénzhányban lelik inkább a magyarázatát. Ezek az akadályok elkedvetlenítették a nagy exportcégeket, amelyek lassanként felhagytak a vásárlásokkal és ez természetesen a keresletet erősen lecsökkentette. Jelentéseink szerint ez a folyamat a Banatban érezhető hatását, a vételkedv a kivittel céljaira csökkent és a buza ára 385—390 lejre ment vissza. Tengeriben kötések a regáti kötétkben 270 lej, a Banatban 300 lejre áron történtek. A takarmányárpa 280 lej, sörárpa 315—320 lej, zab, melyben ma még alig van kivitel, 260 lej.

Aki meg akarja ismerni a zsidó népművelés okait, előzményeit és vezető egyéniségeit, olvassa el SZABÓ IMRE

UJ ZSIDÓK

című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Mózes Hoss — A. D. Gordon — Herzl Tivadar — I. Trumpelder — Rasch

érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjúsági csoportok, iskolák, kulturegyetemek husznál több példány megrendelése esetén jelentékeny árcsökkentést kapnak. Megrendeléseket pontosan elintézik az Uj Kelet könyvszolgálya Cluj, Str. Berez L. Pop 16.

Palesztinai fogászati akadémia létesítését határozták el a bécsi fogász-kongresszuson

4000 fogorvos felsorakozik a fogfájás ellen. Vass Zoltán dr. beszámolója a kongresszus érdekességéről

Cluj, szeptember 3. Negyvenhét államból összesen 4000 fogorvos gyűlt össze röviddel ezelőtt Bécsben, a IX-ik nemzetközi fogász-kongresszusra. Tökéletes megrendezettséggel, külön postahivatalával, többnyelvű le- adójával szinte „állam az államban” volt ez a néhány napig tartó fogorvoskongresszus, amelyről érdekesen és színesen számolt be előtünk Vass Zoltán dr., a romániai delegáció megszervezője és titkára a kongresszuson.

— Eddig csak a népszövetségi üléstermekben és legutóbb az olimpiáson valószínűtlennek azt, amit ezen a kongresszuson tapasztaltunk — mondotta informátorunk.

— Hogy a 47 állam küldötteinek bábeli szövegét kiküszöböljék, „leadók”-at létesítettek a kongresszus termeiben. A székelyek szerelt hallgatók francia, angol nyelven az előadóval egyidőben továbbították az előadást azok számára, akik a német nyelvet nem értették. Tehát valaki nyugodtan ült a teremben, nézte a németül beszélő előadót, miközben francia, vagy angol nyelven hallgatta az előadást.

— A kongresszus sok értékes és hasznos tudományos és technikai újítást tárgyalt. Forradalmasító tudományos felfedezés mindenestre nem történt. A résztvevők számára nem volt meglepetés az, amit hallottak. Inkább retrospektív jelleggel bírt, mert a fogorvosok, különböző tudományos folyóiratokból amugyis értesülnek az újításokról. A cél inkább az volt, hogy felszólalások és viták keretében kimélyítsék ismereteiket a résztvevők.

Fogászok és fogorvosok

A kongresszus egyik főproblémája a fogorvosi képzés kérdése volt. Egyes országok, így Románia, Olaszország, Ausztria és Magyarország amellel foglaltak állást, hogy rendes orvosi diploma elengedhetetlen a fogászati működéshez, amelynek megszerzése után, külön szakképzettség elnyerése is szükséges. Amerika és Németország ezzel szemben a maguk rendszere mellett foglaltak állást, vagyis azt hangoztatták, hogy elegendő a külön fogászati diploma megszerzése, az általános orvosi ismeretek elsajátítása nélkül. Ezekben az országokban ugyanis a fogászok kizárólag fogorvosi kurzust végeznek.

— A kongresszus kihangsúlyozta azt a kívánalmát, hogy a jövőben kizárólag akadémikus képzettségű fogászok kapjanak működési engedélyt.

Ezek voltak a professzionális kérdések.

— A tudományos problémák terén a legtöbb vitatott kérdés a fogodvasodás megelőzése, profilaxisa volt. Ez a betegség feltétlenül a civilizációval jár együtt — mondja informátorunk. A primitív népek, még a cigányok is épségben meg tudják tartani fogazatukat, mert ezek legtöbbször sok rágást igénylő durva ételeket esznek, ami erősíti a fogat. Ezzel szemben nem esznek például krémeket, amelyek biztos tönkretéveik a fogak.

Az odvasodás profilaxisa

— A profilaxist idejében el kell kezdeni. Már az embrionális korban jelentősége van a táplálkozásnak. Az anya például a terhesség idején a vitamindús, de különösen a nemrég felfedezett C. vitamint tartalmazó táplálékkal megelőzheti gyermekének rossz fogazatát. A fogak rendszeres orvosi ellenőrzése ma már elkerülhetetlen. A szülők néha nem tulajdonítanak jelentőséget a tejfog ideőltői kihullásának. Sokszor még szorgalmazzák is a tejfogak kihuzását. Ebben a kérdésben sok szó hangzott el a kongresszuson. A tejfogak idő előtti kihuzása idézheti elő az állkapocs deformációját, ami viszont a fogak rendszertelen növekedését vonhatja maga után.

— Felvetődött a fogmegbetegedések egyik nagyon kellemetlen formája: a foginysorvasodás és az ezzel járó foglazulás, amely sok esetben az emberek irracionális fogápolásának következménye. Az embereknek talán

95 százaléka nem tudja helyesen ápolni a fogait. Egy híres orosz fogorvos mutatót rá a kongresszuson arra, hogy a neurotikus emberekkel különösen gyakori a foginysorvasodás.

— A kongresszus igazi és új technikai újításai közé tartozik az úgynevezett fogátvilágító, amely egy szájütkör alakú foszforreszkáló lemezből áll. Ez még egyáltalán nincsen forgalomban. A bécsi kongresszuson mutatták be először. Ugyancsak a kongresszus újításának tekinthető a hidegkvarc is, amelynek a másik nagy hőfejlesztő kvarccal szemben az a nagy előnye van, hogy lokálisan alkalmazható.

Fogászati akadémia Palesztinában

— De túl a kongresszus tudományos jelentőségén volt valami, ami nekünk zsidó orvosoknak nagy jelentőséggel bír. Felvetődött a palesztinai fogászati akadémia megalapításának gondolata, amelyet a kongresszuson résztvevő néhány nemzetközileg ismert kiváló zsidó fogorvos szorgalmazott. A terv kivételének munkájában vezető szerepet vállalt magára a kiváló bécsi Gottlieb Bernhard professzor, aki Kellner nevű asszisztensével

együtt dolgozik a palesztinai fogászati akadémia tervének keresztülvitelén.

Palesztina egyébként 5 delegátussal képviseltette magát a kongresszuson. Felemelő látvány volt az a jelenet, amikor a kongresszus, mint egy ember tapsolta meg a palesztinai delegátusok vezetőjének héber nyelvű üdvözlését.

— Hitler köszöntése és vezetőjük, dr. Stucknak ruhájára tűzött erőteljes kampóskereszt nem éppen tudományosan illeszkedett be a kongresszusba.

— Megrázóan hatott az a jelenet, amikor dr. Alfred Katorowitz az Isztambulba emigrált világhírű német zsidó professzor össetalálkozott a kongresszuson egykori német tanítványával. Ezek az orvosok hivatalosan nem üdvözölhették a kiváló orvost, de a kongresszuson kívül tisztelettel köszöntötték egykori tanárukat. Egy kis túlzással azt is lehetne mondani, hogy körülnéztek, mielőtt volt tanárunkkal kezét szorították, hogy aztán a kongresszusi teremben kampóskeresztel fel-díszített vezetőjük mögött harsány heil Hitler üdvözlésre emeljék kezüket... (h. e.)

„Szabadság, szólásszabadság, sajtószabadság, harc minden diktatura ellen...”

Az amerikai frontarcosok könyve az amerikai elemisták számára

Newyork, szeptember 3. Az „American Legion”, a világháború amerikai veteránjainak hatalmas és népes egyesülete nemrég 32 oldalas kis könyvecskével ajándékozta meg az elemi iskolák tanulóit.

A Légio, hasonlóan a francia és angol veteránegyesületekhez, meglehetősen reakciós egyesület.

Méltán figyelmet igényelhet az a kis könyvecske, amit a Légio az elemi-iskolás nebulók számára kiadott. Már a cím is érdekes. „A szabadság, vagy mit értünk amerikanizmus alatt”. A tartalom még érdekesebb.

Amerikanizmus alatt szabadságot értünk, teljes, tökéletes szabadságot. Sose feledjük el, hogy a szabadságjogok közé tartozik a vallásszabadság, de mindenekelőtt a szólásszabadság. Minden embernek istenadta joga, hogy szabadon, minden korlátozás nélkül mondhasa el véleményét. Ahol ez hiányzik, ott nincs szabadság.

A szólásszabadsághoz tartozik az érdeklődés, a kutatás joga, a vélemény és vita szabadsága és — ez a legfontosabb — a

nevelés, a tanítás, az iskola szabadsága.

A szólásszabadság legerősebb vára a sajtószabadság. S a sajtószabadságot csak egyféleképpen lehet értelmezni. Szabad sajtó az, amelyik cenzura, korlátozó intézkedések s törvények nélkül a legteljesebb nyíltsággal írhat és véleményt mondhat. A jó polgárnak az igaz amerikaiak nemcsak joga, de kötelessége fegyverrel védeni meg szabadságjogait.

Az igaz amerikai toleráns, mert hisz a szólásszabadságban.

Sose feledjük el, hogy a haza legnagyobb fiait súlyos vádakkal illették intoleráns kortársaik.

Angol alattvaló korában árulónak neveztek George Washingtonot, mert szabad akarta tenni az amerikai kolóniákat. „Gonosztevő” és „örült” volt az abolicionisták neve.

A demokráciáért folytatott küzdelmükben az igaz amerikaiak mindenkor szembeálltak a diktátorokkal. Amerika és az amerikai nem tűr meg diktatúrát, legyen az egy ember, vagy egy kiváltságos osztály diktatúrája!

Clujra érkeztek a Románia körüli kerékpár-verseny résztvevői

Galliene francia nyerte meg az ötödik szakaszt. Ünnepléses fogadtatásban részesítették a versenyzőket a hatóságok

Cluj, szeptember 3. (Az Uj Kelet tud.) A törvényszéki palota előtt százakra menő tömeget rendszabályoz a rendőrség. A rendőrök kordont vonnak az ucca két oldalán és délután négy órakor már helyet foglalnak a tribünön a városi előkelőségek. Dr. Drăgan Nicolae polgármester és az időközi bizottság tagjai, Pulca Victor rendőrkész, a prefektúra tisztviselői, a sportszövetségek delegátusai, az Operaház teljes személyzete és számos érdeklődő várta a Románia körüli kerékpárverseny ötödik szakaszának végállomásán a beérkező versenyzőket. Néhány szép díjtárgyat hoztak magukkal az ünneplők. Az operaházi személyzet szép ezüst kupát ajánlott fel az ötödik szakasz győztesének, a sportszövetségek szépízü márványplakettet. A Románia körüli kerékpárverseny védnöke Miklós herceg, aki értékes kupát

ajánlott fel a győzteseknek. Ezért van az, hogy a verseny résztvevőit mindenütt ünneplésesen fogadják a hatóságok.

Befutnak a versenyzők

A verseny negyedik szakasza Vatra Dornei és Cluj között 181 kilométer. Amikor befut az első Galliene francia versenyző és mögötte centiméterekkel a második Grgas jugoszláv versenyző, a hatóságok és a verseny közönsége percekig tartó ünneplésben részesítette őket. A kerékpárszövetség vezetői megállapítják, hogy Gallieno és Grgac 7 óra 29 p. 30 mp. alatt tették meg a 181 kilométeres távolságot. Tíz perc múlva érkezett be a nagy ünnepléssel és éljen kiáltásokkal üdvözölt Tudose román és vele szinte egyszerre Ion Tapu ugyancsak román versenyző. Az ötödik a német Kutzbach, a hatodik a jugoszláv

NEM A SZAVAK: MINŐSÉG ÉS ÁR BESZÉLNEK!!

Szörmemunkálatok, ujak és alakitások a legolcsóbban, kitűnő fogástalan kivitelben a legújabb párizsi divat szerint szőrmeszalonomban készülnek:

WEISZ TIBOR

Cluj, Calea Regele Ferdinand 21. (Farkas Ernő ház-udvarán.)

Abullar volt, míg hetediknek a román Timco érkezett be.

Az összes versenyzőknek kijutott az ünneplésből. Utánuk negyedórás időközben futottak be a különböző országok résztvevői. Az összes versenyzőket a helyi hatóságok látják vendégül. A nagy versenynek érdekes kísérői a bucaresti ujságírók. A Dimineata, a Curentul, az Universul, sőt a Porunca Vremii sajtó kocsijukon küldték ki sporttudósítójukat a versenyre.

Az ajándékokat ma ünnepléses bankett keretében fogják átnyújtani a győzteseknek. A részletes eredmények a következők:

1. Galliene (Franciaország) 7 ó. 29 p. 30 mp.
2. Grgac (Jugoszlávia) 7 ó. 29 p. 30 mp.
3. Tudose (Románia) 7 ó. 39 p. 15 mp.
4. Ion Tapu (Románia) 7 ó. 39 p. 15 mp.
5. Kutzbach (Németország) 7 ó. 44 p. 50 mp.
6. Abullar (Jugoszlávia) 7 ó. 59 p. 30 mp.
7. Timco (Románia) 7 ó. 59 p. 30 mp.

Összesített eredmények: 1. Galliene 41 ó. 25 p. 05 mp., 2. Grgac 41 óra 25 p. 05 mp., 3. Kutzbach 41 óra 40 p., 4. Tudose 41 óra 58 p. 35 mp., 5. Tapu 41 óra, 59 p. 43 mp.

A versenyzők másfél napi pihenő után, szombaton indulnak el a prefektúra épületétől legközelebbi céljuk: Oradea felé.

— Felhívás. Herskovits József (57 éves) részére aki nemrég érkezett vissza Palesztinából, fontos értesítés érkezett a bucaresti Palesztina Hivatalhoz. Címéből a város neve hiányzik és csak az ucca neve és házszám van feltüntetve: Str. Cosbuc 33. Felkértem, hogy sajtó érdekében sürgősen forduljon telefonon (37102) vagy levélben fentnevezett hivatalhoz (Oficiul Palestinean Central, Bucaresti, Bulev. Domniti 48.)

Atszervezik Maniu Gyula aranybányavállalatait. Iuliu Maniu volt miniszterelnök tulajdonát képező és dr. Boila Romulus bérletében működő aranybányákat korábban részvénytársaságokká alakították át. Ezek vállalatok szeptember 10-én Clujon rendkívüli közgyűlést tartanak, melyen gyökeres átszervezésüket és új tökélekedtség bevonását vitatják meg.

A timisoarai

nyilvánosjogi általánossal és felsőkereskedelmi iskolával kapcsolatos

kóser internátusban

az évi ellátási díj igen mérsékelt, mind az öt-, mind a kétágyas szobában lakók részére. Az I. oszt. tanulók részére a felvételi vizsgálat szept. 3-án. Prospektust kild az igazgatóság.

Preservatív. Negyven évi tapasztalat garantálja a legmodernebb minőséget. „OLLA” Cristalin és „OLLA” Tropic-selyem. Minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Ügyeljen az „OLLA” márkára

A véres Madrid igazi arca

Az anarchisták iszonyu uralma. Naponta százával végzik ki a politikai ellenfeleket

London, szeptember 3. A világ legnagyobb példányszámában megjelenő lapja, a Daily Express elküldte Madridba egyik legkiválóbb riportert, Sidney Smith-t, azzal az egyetlen utasítással, hogy állapítsa meg a tényeket, de csupán a tényeket, anélkül, hogy bármiféle megjegyzést fűzne hozzájuk.

Meghagyták neki hogy Madridból ne is próbáljon tudósításokat küldeni, mert onnan úgy sem írhatja meg az igazságot, így a Daily Express riportere egy teljes hetet Madridban töltött, azután hazatért és Londonban írta meg tapasztalatait. Ezeket írta:

Két borzalmas hónap

Bármilyen oldal győzzön is a spanyol polgárháborúban, annyi bizonyos, hogy a következő két hónap borzalmasabbá fog válni minden eddigi rémséget. Madridban nagyszabású szociális forradalom játszódik le, amely további vérontásra fog vezetni, akár beavatkozik Franco, akár nem.

A madridi köztársasági kormánynak egyetlen kommunista, sőt még csak szocialista tagja sincs — folytatja a Daily Express riportere —, azonban később mindegyik párt a maga kezébe akarja kaparintani a hatalmat.

Madridban, Barcelonában és mindazonok a területeken, amelyeket a fehérek még nem foglaltak el, mindazonáltal a szocialisták, kommunisták és anarchisták az igazi urak. Amikor átléptem a spanyol határt, utlevelemre nem a hivatalos állampapírokat nyomták, hanem a „portboui helyi fasisztaellenes katonatanács” bélyegzőjét. Tizennyolc óra hosszat tartott az ut Barcelonából Madridba és minden állomáson az anarchista szervezetek fegyveres emberei szálltak a vonatra, hogy megvizsgálják az utleveleket és kereszt-kérdések tűzébe vegyék az utazót. Ezeknek a fegyvereseknek semmiféle törvényes joguk nem volt arra, hogy hatalmuk tiszta fegyverrel és a mellükön csillogó sarlós és kalapácsos jelvényen alapul.

Az anarchisták főhadiszállásán

Madridban négy párt kezében van a hatalom. A kommunisták vezére José Diaz, a szélső szocialisták Largo Cabarello és Alvarez del Vayo, a mérsékelt szocialisták Garza Prieto, de a legnagyobb hatalom közöttük a félelmetes anarchista-vezér, a Confederacion Nacionalista del Traballeros, a hírhedt C. N. T., amelyről senki sem tudja, hogy ki a vezére.

Elmentem a C. N. T. főhadiszállására, amely elrejtve kolostorban székelt, hogy megkérdezzem, ki a vezérük.

Nekünk nincs vezérünk — volt a válasz —, mi mindnyájan egyenlők vagyunk és különböző bizottságok útján önmagunkat kormányozzuk.

A jelenlevők — folytatja a cikkíró — kijelölték egyik elvtársukat, aki informáljon engem. Átmentünk egy gyönyörű terembe, amely zsufolásig tele volt a templomok és zárdák ezüst- és aranykincsével. Az elvtárs letelepedett a zárdá főnöknőjének sokszáz éves faragott, brokáttal bevont karosszékebe, de pillanatra sem tette le kezéből puskáját, övéből pedig revolver agra állt ki.

Ma minden párt a fasiszmus ellen egyesült — magyarázta nekem —, holnap azonban már mi vesszük át a hatalmat és megalapítjuk a szabad kommunista uralmat.

Nekünk, anarchistáknak — folytatja — egymillió pártívünk van az országban.

Az anarchisták vezére — mondja tovább az angol cikk — gondosan meghuzódik a háttérben. Bárki lehet, mozdonyvezetőtől a hányászig és még az anarchista párt soraiban sem ismeri senki.

A kommunistáknál

Az ana köztársasági elnök is megvonul a háttérben. Alig lehet látni, alig beszél és alig beszélnek róla.

Diaz, a kommunisták vezére, abban a palotában székelt, amely a katolikus jobboldal — Gil Robles pártja — főhadiszállásul szolgált. Karosszéke fölött nem Azana elnök, hanem Lenin arcképe függ. Fegyveres testőrség veszi körül éjjel-nappal ennek az alig 30.000 tagot számláló pártnak a vezérét, azonban ők is azt hirdetik, hogy „később” átveszik a hatalmat, hogy megvalósítsák a „demokratikus kommunizmust”.

A szocialisták

Cabarello helyettese, Vayo, aki az első köztársasági kormány idején mexikói nagykövet volt, majd mint nagykövet, Moszkvában került, Cabarello másfélmillió pártívnek nevében kifejtette előttem elveit.

„Mi, szocialisták — mondta — meg vagyunk győződve arról, hogy csak az egység

proletárszocialista állam oldhatja meg véglegesen Spanyolország sorsdöntő kérdéseit, de jelenleg főcélunkat a fasiszmus megsemmisítésében látjuk. Ha a fasiszták győznek, drága árat kell fizetniük ezért egyes külföldi országoknak és a Földközi tengeren nagy engedelményeket lennének kénytelenek tenni, ami nem hiszem, hogy Anglia számára előnyös lenne”.

Mint láthatjuk tehát, elvben a három nagy párt szabad kommunizmust, demokratikus kommunizmust és proletáregységet hirdet. Nézzük azonban, hogy mit jelent ez a valóságban. A szépművészeti muzeum palotájában éjjel-nappal együtt ül egy bizottság, amelyet csak a francia forradalom vész-törvényéhez vagy a csekekhez hasonlíthatunk. A bizottság szocialista, kommunista és anarchista tagokból áll. Éjjel-nappal viszik elibük azokat, akiket fasiszta szimpátiával vádolnak, vagy akikről talán csak a pénzüket akarják elvenni. A spanyol okmányok semmiféle törvényes jogcímre nincsen, véres munkájához mégis egymásfán hozza a halálos ítéleteket.

Ugyanez a csoport fegyveres embereket küld a bankokba, ahol az üzleti könyvek átadását követelik. Nincsen bankigazgató, aki ellenszegülni merne, de ezenfelül minden banknak, minden irodának és intézménynek megvan a maga anarchista, aki bent székel az igazgatóság palotájában és ainek minden szava parancs. Egészen az legutolsó időkig naponként átlag kétszáz embert ítétek halálra „fasiszta” érzelmekért, vagy azért, mert a jobboldallal rokonszenveztek. Egy hét óta a halálos ítéletek száma átlag naponként ötvenre csökkent.

„Egyre kevesebb fasiszta”

A kommunisták egyik központjában beszélgettem az őrtálló katonával.

„Egyre kevesebb és kevesebb fasiszta van — magyarázta nekem a katona. — Az utolsó négy nap alatt már csak kétszáznyvenet lőttünk agyon, de mindent elkövetünk, hogy megtaláljuk a rejtőzködőket. Már nem nagyon sokan vannak...” — jelentette ki és sokatjelentő kémozdulattal végighuzott a nyakán.

A fekete lista

Függetlenül azoktól, akiket nap-nap után a vész-törvények elé állítanak, fekete listát is készítettek a bankárokról, ügyvédekről, orvosokról, diplomátokról, volt katonatisztekről és ezt azzal a megjegyzéssel, hogy fasisztagyanusok — nyilvánosságra hozták. Ez a fekete lista alkalmasint buzdításul szolgál az önkéntes hőberek számára.

A kivégzések színhelye a Casa Campo és a Salsido, a város határában. Szentanuja voltam, amikor az anarchisták egyik főhadiszállására betértek egy csoport embert. Arcukra világosan rá volt írva, hogy tisztában vannak azzal, hogy eleve halálra vannak ítélve. Kezüket a magasba emelve lépkedtek őrök között és a hihetetlenül felfegyverzett őrök puskacsövének kényszerítő hatása alatt

tudtak csak a lábukon állani. Nem tanácsos azonban az ilyen jeleneteket végignézni, mert minden pártnak sok-sok száz kéme van.

Madrid uccái tele vannak elrejtve autók-kal, amelyek eszevesztett sebességgel száguldanak fel és alá az uccákon, hogy „fasiszta koncentrációkat” leplezzenek le az egyes házakban. A luxus-hotelleket, sőt még a kávéházakat is kivétel nélkül elrejtve álltak. Mind-egyiken ott a tábla: „Lefoglalva a C. N. T. — az anarchisták — számára, hogy ennyi és ennyi embert élmezzenek”. Bementem az egyik ilyen hotelba, hogy szobát béreljek, azonban éppen abban a pillanatban állig felfegyverzett miliciakatonák és nők tömege rohant be, puskát, revolvért forgatva a kezében. A tisztviselő gyorsan kijelentette, hogy nincs számomra szobájuk és folytathattam kutatásomat.

Jeanból kétszáz tuszt küldtek Madridba. Amikor a tuszok megérkeztek, a pályaudvaron a madridiak a pályaudvar előtti téren mind a kétszázát kivégezték. Madridban töltött éjjeleim alatt hajnali négy és öt óra között kivétel nélkül minden éjjel sortűzek ropogása ébresztett fel.

A város centrumának legmagasabb pontján a rendőrfőnökség palotájának tornyában fényszóró van felszerelve, amely egész éjjel a háztetőket kutatja. A fényszóró csővége végigseprli a házakat és ahol bármi is mozdul, oda nyomban gyilkos gépfegyvert zúdítanak.

Egy bátor szocialista tábornok

Csak akkor láttam, mennyire rettegnék Madrid ostromától még azok is, akik fennen hirdetik, hogy nem fének a fasisztáktól, amikor Largo Cabarello társaságában kimentem a frontra. Megnéztük Madrid vizmütelepét is, amely 60 kilométerre fekszik a várostól. A telep egyik oldalán az erdőség lángban állt, mert a néhány kilométerrel északra álló ellenforradalmár tüzség ágyú felgyújtották. Cabarello 67 éves, de hallatlanul fürgé. Két munkászubonyt húzott egymás fölé, övéből vadonatúj revolver agra vilant elő. Ennek a szocialista vezérnek a bátorságát senki sem vonta soha kétségbe. Nap-nap után életét teszi kockára, hogy bátorítsa az északi kormánycsapatokat. Al-vezére, Vayo, aki velünk volt, kijelentette előttem, hogy ha egyszer az ellenforradalmárok áttörtek a Guadarrama hegységen, egyetlen nap alatt Madridban lehetnek.

Orvos! Mérnök! Gyári!

Minden német (25% redukoál!), francia, stb. helyi és könyv megrendelhető és előfizethető Lapegnál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadó. Kérjen ingyen jegyzéket Lapegnál, Cluj, jelenre, mely száma érdekel.

HAR ZION HAR CARMEL

egyetlen bajjára, mely palesztinai lobogó alatt kötelezők Románia és Palestina között. Románias utaz- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindítások Constantából Halátsó:

Har Carmel szeptember 10
Har Zion szeptember 17

Har Carmel szeptember 24

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem” utazási iroda

arceali és banati vezérképviselőtől

Reklamációs ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vevőbiztonság szociál fővárosunkban. Constanta, Romania 66. Tel. 174. Távirat: Bercovici

színház-film művészet

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Ma, csütörtökön szezon szencziója. Világ-városokkal egyidejűleg bemutatja Shirley Temple világságerét, A kis lázadó. Partnerei: John Boles, Jack Holt és Bill Robinson, a néger csodatáncos. Műsor előtt a legfrissebb Fox híradó és „Romániai aktualitások” c. különleges pótkép. A brasovi cserkész-jamboree filmje. Helyárak: 27+4 és 22+4 lej. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20 órakor.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

Kalandor dzsungelfilm. Tom Tylerrel. Csoda jó műsor! 3 film: I. Tarzan visszatér. II. Angol házasság. Vigjáték. Renata Müllerrel, Georg Alexander, Adela Sandrock. III. Journal. Micky Maus. Helyárak: 9+3 és 13+3 lej.

A MUNKAS MOZGÓ MÜSORA:

Szerdán, csütörtökön és pénteken 3, 6 és 9 órakor két rész egy előadásban: I. Copperfield Dávid. Monumentális film. Dickens Károly regénye film. Főszereplők: Lionel Barrymore, Maurien O'Sullivan és Magdu Evans. II. Journal és Micky Maus. Helyárak: 10 és 12 lej.

APRÓ HIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

ÜZLETBERENDEZÉS kitűnő állapotban olcsón eladó. Cím a kiadóban.

A brasovi zsidó szimfonikus zenekar keres megfelelő képzettséggel bíró szolamvezető csellistát szerény igényekkel. Ajánlatok a hitközség irodájába Brasov, Str. Muresenilor 31 kéretnek.

Örökbe adnám egészséges, értelmes négy-éves fiugyermekemet jólsituált gyermekteleen családhoz, ahol jövője biztosítva lenne. Megkereséseket „Örökbe fogadom” címmel a kiadóhivatal továbbít.

Debrecenben tanuló diákok külön szobával, teljes ellátásra elfogad zsidó uricsalád. Cím: Dr Jakabfi Imre Debrecen, püspöki palota.

Kiadó november 1-re földszintes 4-5 szobás komplett, komfortos, verandás, légfűtéses urilakás, délfelkésű, ugyancsak november 1-re egyszobás, nagy alkövös, fürdőszobás, konyhás, előszobás stb. udvari urilakás délfelkésű, továbbá szeptember 1-től földszintes és szuterénben 1 szobás olcsó lakások. Megtekinthetők d. e. 11-1-ig, d. u. 4-7-ig, Str. Saguna 20.

Hidmérélet keresünk megvételre 50-70 métermázsa hordképességgel. Eladunk egy 30 métermázsa hordképességgel hidmérélet és 2 darab 15 métermázsa hordképességgel és egy drb. 250 kg hordképességgel hidmérélet, valamennyi kifogástalan állapotban. Cím: „UNIC” Szállítási Vállalat, Piața Unirii.

Egy-két iskolás urileány Oradean kóser ellátást, gondos felügyeletet kaphat jó családnál. Str. Cuza Voda 10.

Férjhez adnám 22 éves, magas, barna, jóképű hugomat százezer lej hozománnyal 30 év körüli, intelligens, lehetőleg városi, biztos egzisztenciájú fiuhoz. Leveleket „Komoly házasság” jellegre a kiadóba kérek.

Egy-két zsidó középiskolás leány teljes ellátást nyer. Rottmann, Cluj, Regele Ferdinand 69.

30 éves érettségizett kereskedő, gazdagos felszerelt és jólmenő városi üzlet tulajdonosa, feleségül venne megfelelő intelligenciájú és kora leányt megfelelő hozománnyal. Az üzlet értéke egymillió lej és havi jövedelme 25.000 lej. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Gyógyszertári berendezés olcsón eladó. Cím a kiadóban.

HIREK

— Unnepélyesen fogadták Edward angol királyt Isztambulban. Isztambulból jelentik: Török delegáció fogadta a Nahlin yachtot, amikor az török vizekre érkezett. A török delegációt Fahredin tábornok vezette, aki Atatürk nevében üdvözölte Edward királyt. A yacht Seddul kikötőjében kötött ki, ahonnan Edward király továbbutazott a galipoli katonai temető megtekintésére. Londoni jelentés szerint egyébként az angol király szeptember 14. vagy 15-én az Orient-expresszsel Bécsbe, majd onnan két nap múlva Londonba utazik.

— Orosz tiltakozás Tokióban egy szovjet-hajó fogvatartása miatt. Moszkvából jelentik: A tokiói orosz követ tiltakozott a japán hatóságoknál az ellen, hogy a kobei konzulja nem tud érintkezésbe lépni a Tierek hajóval, amelyet a takaoi (Formosa sziget) japán hatóságok fogvatartanak. Egyébként a japán-mandzsuri hatóságok lehetetlenné igyekeznek tenni a mandzsuri orosz konzuláris személyzet tartózkodását. Egyidejű tokiói jelentés szerint a harmadik japán hajóraj utasítást kapott, hogy induljon Jang-Cse-Kiangba.

— Gömbös lemondott hadügyminiszteri tisztségéről. Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy Gömbös kérésére Horthy kormányzó felmentette őt hadügyminiszteri tisztségéről és a jövőben csak mint miniszterelnök fog működni. Gömbös javaslatára hadügyminiszterré Somkuthy József tábornokot nevezték ki.

— Altonában egy térre zuhant egy repülőgép. Hamburgból jelentik: Altonában az egyik térre repülőgép zuhant. A pilóta meghalt, a gép teljesen összetört.

— A létért való küzdelemben reggelente éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz hathatós segítségére van a dolgozó egyének számára, mert gyorsan, rendkívül enyhén módosítja az emésztést és testi munkaképességre oly igen fontos gyomor- és bélműködést. Az orvosok ajánlják.

— A zsidó nyomortanyák egészségügyi állapotának feljavításáért. Kaptuk az alábbi levelet: „Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Figyelemmel olvastam mb. lapjuknak azon cikkeit, amelyek társadalmi gondolkodásunk hibáira szervezetenkésére, valamint a zsidó nép bizonyos rétegeinek egészségügyi elmaradottságára világítanak rá. A zsidó sajtó és az Uj Kelet elutasítja azt a vádat, amely a zsidó lumpenproletárok higiéniai elmaradottságát az egész zsidó népre vonatkoztatja. Mint a Chevra Kadisa egészségügyi osztályának vezetője körlevelet intéztem az összes cluji zsidó orvosokhoz és a beérkezett válaszok alapján tervezetlet készítettem, amelyet a Chevra Kadisa egészségügyi bizottsága egyhangúlag el is fogadott és ez idő szerint a főorvosi bizottság véleményezésére előt áll, mely bizottságnak elnöke dr. Reiter, tagjai pedig dr. Jakobi tanár és dr. Feinichel igazgató-főorvos. A tervezet egészségügyi és népjóléti osztály felállítását irányozza elő a cluji Chevra Kadisa kebelében, amelynek hármas feladata volna: Küzdelem a társadalmi betegségek ellen, 2. szociális gondozás és 3. egészségügyi ellenőrzés. Ez a szerv megfelelő helyiséggel rendelkezne, kis bazinnal és fertőtlenítő készülékkel, ahol miközben a beteg fürdik, fertőtlenítők ruháját, fehérneműjét, stb. E szervhez hozzátartozna egy női szakosztály is, mely gyógyszerket, fehérneműt, stb. gyűjtene, a szegényeket látogatná és a kórházból kikerült betegek további ellátásáról gondoskodikna. Mindennek az a célja, hogy felvegyük a harcot a zsidó szegények lesújtó higiéniai nemtörődömiségével szemben. Elképzelésem szerint az egyesület hölgytagjai a helyszínen ismernék meg a zsidó nyomor borzalmaival s ennek láttán bizonyára hozzájárulnának a leromlott zsidó erkölcsök feljavításához. Téli díjmentesen kapnának kvarcot, csukamájolajat, kalciumot, stb. azok, akik erre rászorulnak. A létesítendő intézménynek feladata volna továbbá a zsidó iskolák és talmud-iskolák látogatása és felülvizsgálása, tisztaság és egészségügyi szempontokból. További feladatok volna: Ingyenes szappan, fehérnemű, szemüveg, fürdőjegy-ellátás. Terhes nők és szülőanyák felügyelete. Állástkeresők és elhelyező a munkanélküliek érdekében. Dada-kiképzés és elhelyezés zsidó gyermekorvosokhoz kerül. Ezek volna az azok a sürgős teendők, amelyek a nagyfontosságú kérdés megoldását elősegítik. Szükségesnek tartanám, ha az Uj Kelet anélkül formájában módot nyújtana mindenkinek arra, hogy e kérdéshez hozzászóljon. Soraim közléséért fogadja szerkesztő ur halás köszönetemet. Dr. Mendelovits Izsó.” z

A deji zsidóság tiltakozása az angol kormány Palesztina-politikája ellen

Dej, szeptember 3. (Az Uj Kelet tud.) Folyó hó 6-án, vasárnap délelőtt nagyszabású tiltakozó gyűlést rendeztek Dejen a Poale Cedek templomában az összes deji zsidó szervezetek a palesztinai arab terror és az angol kormány azon szándéka ellen,

amely a zsidó bevándorlás felfüggesztése ellen irányul. A tiltakozó gyűlés délelőtt 11 órakor kezdődik és annak keretében a deji zsidó testületek és cionista csoportok hivatott reprezentánsai fogják kifejezésre juttatni a zsidóság egyetemes tiltakozását.

— Halálos vasúti szerencsétlenség Severin megyében. Halálos vasútszerencsétlenség történt tegnap Zavoi és Poiana-Marul között. A Lomasi fatelep vonata kora reggel Poiana-Marul felé robbogott. Néhány kilométerre Poiana-Marul előtt egy másik vonat robbogott keresztül a Balta Sasa hidon, amely elkapta a Lomasi fatelep vonatának egyik kocsiját. A nagy rázkódástól három vagon kiskilott és maga alá temette Toma Hatiegan és Rechita Severin munkásokat. A szembe jövő vonat néhány vagonja és a Lomasi telep mozdonya tönkrement. Egy sértetlenül maradt munkás értesítette a polanamaruli mentőket, akik nemsokára a helyszínre érkeztek. A kiskilott vagonok egyikéből súlyos sebesülten emelték ki Vasile Laidita timisoarai egyetemi tanárt és Teodor Savescu caransebesi tanárt. A sebesülteket beszállították a Ferdinand kórházba, utközben azonban a súlyosan sérült Hatiegan munkás kiszervezett. A nyomozás során kiderült, hogy Sacal Ferenc váltóór felelős a szerencsétlenségért, aki szabadot jelzett a lomasi vonatnak, annak ellenére, hogy telefonon értesítették a zavoi vonat jöveteléről.

— Cáfolták, hogy Beck lengyel külügyminisztert meghívták volna a nürnbergi pártkongresszusra. Varsóból jelentik: Megcáfolták azt a hírt, amely szerint Beck lengyel külügyminisztert meghívták volna a nürnbergi nemzeti szocialista pártkongresszusra.

— Chaluc-bucszatató. A Poél Charedi szervezet Str. Paris 47. sz. alatti termében szombat délután 5 órakor mincha ima keretében tartjuk meg a Szalavitz Abraham szervezeti tagunknak az Erecbe való allijája alkalmából a buczzatatót, melyen szervezetünk kulturális vezetője, a nagy tudású Rav Elijáhu Klein fog előadást tartani: A heti perik kommentálása és az abból merített tanulság a mostani allijánk alkalmával. Kérjük a testvérszervezetek tagjainak szives részvételét. A Poél Charedi vezetősége.

— A sibiui cionista helyicsoport kulturális estje. A Zs. N. Sz. sibiui helyi csoportja nagyszerű kultúrát rendezett a zsidó olvasókör helyiségében. Dr. Mátyás Nóra ügyvédnő nívós román-nyelvű előadást tartott Irene Harand „Sein Kampf” című művéről. A pompás előadást nagy figyelemmel kísérték és lelkes ünnepléssel fogadta a szépszámú hallgatóság. Dr. Fodor Sándor, a Szövetség timisoarai KIB-jének tagja és kiküldötté tartott ezután komoly, átfogó előadást a zsidóság mai világhelyzetéről, rámutatván azokra a feladatokra, amelyek a mai helyzet hárt a zsidóság összes rétegeire. Dr. Fodor előadása mély hatást gyakorolt a közönségre. A kultúrtest Grünberger József elnöki zárószavaival ért véget. (Dr. S. D.)

— H. Deveseri Anci mozgásművészeti iskolájában a tanítás szeptember 15-én kezdődik. Beiratások, előjegyzések naponta d. e. 12-2-ig a Reg. Ferdinand 25 szám (főpostával szemben) alatti iskolában. Testformáló torna, gyógytorna, ritmika, plasztika, dinamika. Tantervképzés felvétele okt. 1-ig bezárólag.

— Orvosi hír. Dr. Erdős Imre gyermekorvos és belgyógyász hazaérkezett. Rendel. P. Stefanescu cel Mare 2. d. u. 3-6-ig.

— Ügyvédi hír. Dr. Kertész Miklós (Ferenc) ügyvédi irodáját áthelyezte P. M. Viteazul 2 sz. alá.

— Templomülések kiváltása. A Regele Ferdinand uti főtemplom és az ugyanott levő pótimaházak imaszékeinek bérbeadása megkezdődött. A régi bérlők jogait szeptember 6-ig tartja fenn az iroda. Az örökülések tulajdonosai is tartoznak kiváltani illségeiket, a megfelelő karbantartási illeték egyidejű lefizetése ellenében. Figyelmeztünk mindenkit, hogy hitközségünk sem magánosoknak, sem egyesületeknek engedélyt nem adott pótimaház berendezésére, tehát csak a hitközség templomában és imaházában bérlethetők illségek a főünnepekre. (Calea Reg. Ferdinand 54). Nyomatékosan felhívjuk t. hittelvéreinket, hogy illségjeiket idejében váltásák ki, mert illségje nélkül senki sem fognak a templomba beengedni. A templomgondnokság.

Jonathan Latimer: Gyilkosság a téboiydában. Előkelő és drága idegyógyintézet, dús gazdag öreg hölgy, detektívek az örültek háza ápolói között — ebben a környezetben játszódik Jonathan Latimer, a kitűnő angol detektívregényíró szenzációs bűnügyi regénye, amely most jelent meg magyar nyelven. Halmozódó rejtélyek és egymást nyomokövető izgalmas fordulatok teszik oly érdekessé ezt a könyvet, hogy szinte lehetetlen egyhuzamban végig nem olvasni. Jonathan Latimer: Gyilkosság a téboiydában című kötetét most jelent meg az Athenaeum népszerű detektívregény-sorozatában. Ára 33 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a pompás sorozat és egyéb új könyvek jegyzékét Lepagenál, Cluj.

A hirnév

Wilhelm von Humboldtról, a nagy nyelvtudósról mondják, hogy egyszer megkapott egy olyan levelet, amelyen nem volt más cím, mint a következő: Wilhelm von Humboldt urnak, Európa. A posta pontosan kiképezte neki a levelet.

Ilyen világhírrel kevés ember dicsekedhet és sokan vannak olyan világhírességek akiket éppen hirnévükkel kapcsolatban ért keserű csapás. Különösen olyanokat, kik sokat adnak a hirnévükre.

Gabrielle D'Annunzio, a híres olasz író egy ízben egy párizsi műkereskedésben megcsodált egy madonnaképet. Amikor az ára után érdeklődött, a kereskedő egy pillanatra tévővázolt a válasszal, majd amikor fölismerlte az író, így szólt:

— Nos, mert ön az, önnek odaadom 10 ezer frankért.

D'Annunzio boldogan az elfogadható ár miatt és még boldogabban azért, mert fölismerték, megvásárolta a képet. Amikor kifizette, megkérte, küldjék utána ebbe és ebbe a hotelbe. Már az uccán volt, amikor utánafutott a kereskedő.

— Nos, mi az? — kérdezte D'Annunzio.

Mire a kereskedő így válaszolt:

— Uraságot teljesen elfelejtette megmondani becses nevét.

Nem sokkal különbözik ettől az a történet sem, amelyet Blasco Ibanezről, a nagy spanyol íróról beszélnek. Ibanez egy ízben Franciáországban egy nevelőintézetet látogatott meg, amelynek igazgatója a legnagyobb tisztelettel fogadta. Rögön próbát is tettek, hogy a növendékek közül ki mit tud Ibanezről, a nagy spanyol íróról. A kérdésekből kiderült, hogy nem sokat, de volt olyan, aki ismerte egy-két művét. Végül az egyik osztályban egy kis, élénk szemű fiúcskát szólított fel Ibanez:

— Ki a világ három legnagyobb költője?

A fiú gondolkodott egy kicsit, aztán így válaszolt:

— Homer, Dante és ön. Az ön nevét azonban, sajnos, nem tudom.

Móricz Zsigmond: Rab oroszán. Móricz Zsigmond nemcsak a paraszti életnek és a kisvárosnak virtuóz írója, hanem Budapestnek is meglepően jó ismerője. Csodálatos gazdagsággal és igazsággal bontakozik ki új könyvében is az a polgári élet, amely a bérházak között tenyészik. A „Rab oroszán” egy vidékről szakadt, de a pesti életbe gyökerezett házaspár drámaian izgalmas regénye. Pompás írói munka, s amellet pompás olvasmány is Móricz új regénye, amely az Athenaeum 2 pengős sorozatában most jelent meg. 320 lap, szokott szép kiállításban, kartonálva 53 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

— Hevesi Piroska zongoraművész és Pfeiffer Alfréd énektanár tanítványa uja megkezdtek. Str. Memorandului 10, délelőtt 12-1, délután 5-7.

— Orvosi hír. Dr. Róth Marcell, egyet. magántanár, a Zsidókórház sebészorvosa, szabadságáról hazaérkezett s megkezdte magánbetegrendelését. Magánbetegeket csak a lakásán fogad: Str. Maiorescu (v. Gyula Pál u.) 20. Telefon: 968.

— Halálos szerelmi dráma a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Megrendítő szerelmi dráma játszódott le tegnap Bucurestiben a Radulescu-Tei 20 szám alatti házban. A dráma két áldozata egy fiatal leány és egy fiatalember, akiknek házassága elő akadályt gördítettek a szülők. Hétfőn este Fania Doanescu huszéves leány és Constantin Enănescu 21 éves fiatalember bekopogtattak a Radulescu-Tei 20 szám alatti házba, ahol arra való hivatkozással, hogy vidékiek, szállást kértek. A lakás tulajdonosnője, Olimpia Popescu gyanútlanul rendelkezésükre bocsátott egy szobát, amelyben a fiatalok aludni tértek. Másnap délelőtt nem jelentkeztek, ennek azonban szállásadóknőjük nem tulajdonított különösebb fontosságot. Mikor Popescu kisaszony délután három órakor hazatért, meglepődött azon, hogy lakóinak szobája még mindig zárva van és az ajtó résein különös, átható szag szivárog ki. Popescu kisaszony rémülten nekirugaszkodott az ajtónak, amely rövid erőfeszítés után felpattant. Az ágyon hörögve, eszméletlenül fekiült a két fiatal. Azonnal értesítette a mentőket és a rendőrséget. A két öngyilkost beszállították a bucaresti klinikára, ahol hosszas élesztgetési kísérlet után magukhoz tértek és elmesélték, hogy össze akartak házasodni, de szüleik tüzzel-óssal ellene voltak. Ezért akartak közös elhatározással megválni az élettől.

Közöltesse ujévi üdvözlétét az UJ KELET ROSHASANAI számában.

Amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 17-én jelenik meg. Ny módon jókívánatait eljuttat mindenkinek rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez és egyúttal támogatja a Keren Kajemetet is, a palesztinai földvásárlás alapját. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülne.

Egyszerű üdvözlét, folytatódóan közölve	30.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön sorban	50.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön szöveggel	100.— lej
Nagyalakú keretes üdvözlét üzletek, vállalatok, egyesületek részére	250.— lej

Küldje be üdvözléte szövegét és a megfelelő összeget (postabélyegben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókkiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

UJ KELET Legújabb hírek

Nyolcvanezer halottja van már a spanyol polgárháborúnak

Harmincnégyezer a kormánycsapatok, negyvenhatezer a felkelők vesztesége halottakban. A kormány kedvező jelentése harctéri helyzetéről. Huescát körülvették a kormánycsapatok. Irunnál borzalmas hevességgel dui tovább a harc

A Havas-ügynökség ma kiadott helyzetjelentése szerint a madridi hadügyminisztérium tegnap este közölte, hogy a helyzet kedvező a kormányra az összes frontokon. Repülői bombázták Sevillát, Cadixot és Granadat. Az Estramadurrában és a guarrami fronton tegnap lezajlott ütközetek a kormányerők javára döltek el. Irunnál a kormánycsapatok ellenállnak a zendülők nyomásának és tartják állásaikat.

Madridi jelentés szerint a Havas egyik tudósítója, aki megtekintette Toledot közli, hogy az Alcazar palota földala teljesen el van pusztítva. A zendülők, akik az Alcazarban tartózkodnak, nem adnak le egyetlen lövést sem. A kormányerők viszont általános támadásra készülnek. Az Alcazar összes kijáratát őrzik, mivel a zendülők kijáratokról tartanak. Az Alcazarba zárkózott felkelőket a burgosi kormány rádióán át arra biztatja, folytassák az ellenállást, mivel segítségcsapatokat indított utnak.

A Reuter újabb barcelónai jelentése szerint a kormánycsapatok teljesen körülvették a zendülők által tartott Huescát és elvágták a közlekedést a várossal.

Alicanteba helyezték át a madridi olasz konzulátust

Madridi kormányjelentés szerint a felkelők hatalmas kémszervezetét leplezték le a fővárosban. Számos letartóztatást eszközöltek. Egyidejűleg jelentik azt is, hogy a madridi olasz nagykövetséget Alicanteba helyezték át.

Párizs, szeptember 2. (Rador.) A Figaro kimutatást közöl, amely szerint a spanyol polgárháboruban 34 ezer ember vesztette életét, ötezer megsebesült a kormány csapatok oldalán, míg a zendülők részéről 46 ezer a halottak és 8 ezer a sebesültek száma.

Hullahegyek Irun körül

A Reuter Hendayeből keltezett tudósítása szerint Irunnál a harcot ma reggel folytatták. A kormány milíciái hagyták, hogy a zendülők egyik hadoszlopa nyugodtan közeledjen a szűk gépfegyvertűzzel leplett meg őket. A kormány tüzérsége San Marcialt bombázta, amely most a zendülők kezében van. A zendülők két irányból igyekeznek megtámadni Irun. Behobia falu határában véres harcok folynak. Az Irunnál tegnap elesettek számát kétezerre teszik. Több, mint kétezer ember menekült Franciaországba.

Egyébként a délelőtt folyamán nagyobb változások nem voltak a hadállásokban. A kormánycsapatok torlaszokat emelnek. Tegnap erősítéseket kaptak San Sebastianból és mára repülőket várnak.

amelyek hivatva lennének megemmisíteni a zendülők tüzérségét. A fontarabia útegek állandóan lövik San Marcial erődjét.

A Havas egyik tudósítója, akinek sikerült Irunba jutnia, azt jelenti, hogy San Sebastianból fegyveres kormánymilíciák érkeznek, amelyeket azonnal a front felé irányítanak. Az Irun melletti mezőn a la-

gosok számai várják a jelt, a legcsekélyebb riadót, hogy Franciaországba meneküljenek.

Újabb zendülőtámadás indult meg Irun ellen

A Havas újabb, Hendayeből érkezett jelentése arról ír, hogy csütörtök reggel 9 órakor a zendülők megindították a támadást a spanyol Behobia ellen. La Punchaba háromszáz zendülő érkezett. Pampelunától dél felé gépfegyverek és ágyuk is érkeztek. A 300 zendülő a behobiai házak felé nyomul előre, de rendkívül erős tűz fogadja onnan őket. Közben három repülő bombázza állandóan a zendülők vonalait. Egy felkelő kézben lévő repülőgép megfutamodva a kormány három repülőgépe elől, visszafordult Burgoaba. A Fronte Popular című lap beismeri, hogy a zendülőknek igen erős gépfegyvertűz után sike-

riült elfoglalniok La Punchat és San Marcialt.

Egy kormánykézen levő repülőteret bombáztak a zendülők

A zendülők a maguk részéről a sevillai rádióon keresztül azt jelentették, hogy repülőik egyik kormánykézen lévő repülőteret és több hadihajót bombáztak, Llano tábornok jelentése szerint a guadalajarai municiógyárat, amely a kormány kezében van, bombázta és felgyújtotta.

Behobia egy részét elfoglalták a zendülők

A Havas lapzártakor érkezett jelentése szerint csütörtök délután félőtkor a zendülőcsapatok La Puncha mögött csoportosultak és mozgásba kezdtek. Gépfegyveres autók mögött igyekeztek a Bidassoa folyó partján előre Behobia felé. A hegyek lejtőin más zendülő csapatok haladnak, mintegy 1500-an. Egyesek alig 20 méternyire mennek el a Ha-

Pop Valer munkában

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

Valer Pop, Cancicov és Mitita Constantinescu bankkormányzó ma megbeszélést folytattak a külkereskedelem egységese vezetésének megállapítása végett. Valer Pop minél szabadabb külkereskedelem mellett van, viszont a Nemzeti Banknak vannak bizonyos megszorításai.

Valer Pop ma Fabritius német követtel is tárgyalt, akivel véglegesen megállapodott abban, hogy szeptember 8-án román delegációt indít utnak Münchenbe, ahol tárgyalásokat kezdenek a román-német kereskedelmi konvenció módosítása érdekében.

Fegyelem a teológiákon

A közoktatásügyi minisztériumban, mint már jelentettük, ma értekezletet tartottak az összes teológiai fakultások dékánjai. Dr. Angheliescu közoktatásügyi miniszter rámutatott arra, hogy nem fog megengedni senmiféle politikát ezeknek az intézeteknek a kebelében. A legszigorúbb szankciók terhe alatt tiltva lesz a tanulóknak beavatkozni valamelyik politikai pártba. Ugy a tanárokat, mint a politizáló diákokat fegyelmi intézkedéseknek vetik alá.

Apró személyi hírek

Averescu marsall, a néppárt elnöke teg-

nap Turnu-Severinbe érkezett külföldről jövet. A hét folyamán a fővárosba utazik.

Dinu Ciesianu párizsi követ tegnap este állomáshelyére utazott. A Curentul szerint családi ügyből kifolyólag Franasovici is vele utazott.

(A Curentul tudni véli, hogy Valer Pop összehívatta a kormány gazdasági bizottságát, hogy új behozatali kontingentálási rendszabályokat állapítsanak meg.)

A reggeli lapok biztosra veszik, hogy Tarescu és Gane tegnapi megbeszélése alapján Ganet rövidesen kinevezik az egészségügyi minisztérium államtitkárává.

Cancicov pénzügyminiszter tegnap elfogadta Nenisor Sergiunak, a Banca Nationala kormánybiztosának lemondását.

Az Universal jelentése szerint Al. Neagut, a pénzügyminisztérium technikai szakértőjét és a Banca Nationala cenzora teleormaci képviselővé proklamálták Victor Antonescu helyébe, aki jogszerűen szenátor.

Bucuresti, szeptember 3. A nemzeti pársztpárt vezetősége holnap ülést tart, amely határozni fog a kormánynak a gárdák feloszlátása ügyében hozott rendeletével kapcsolatos kérdésekben.

vas tudósítójától. Köztük van a marokkói idegenlegió több katonája is. A támadás teljes vehemenciával folytatódik. Sok felkelő elesik a kormánycsapatok gépfegyvertűze következtében, ami megszakítás nélkül tart. Mégis az előnyomulás folyik, a gépfegyveres autók utat nyitnak. 16.30 órakor a harc tápöntjára hágott. Habár valóságos golyóesőben állnak, a légionáriusok és zendülők lassan-lassan haladnak és gránátokat dobálnak. 18.15 órakor Behobia egy részét elfoglalták a zendülők.

A délutáni folyamán a zendülők repülő bombákat dobtak Irunra és Fontarabiára. A kormány tüzérsége is munkában van.

A kormánycsapatok benyomultak Huescába

A Havas bayonnei jelentése szerint Huesca ostroma alatt a zendülők mérgezőgázokat használtak a támadó kormánycsapatok ellen, amelyek azonban már az uccákon harcolnak. A kormány repülői manifesztumokat dobtak le Ovidióra, felszólítva a zendülők katonáit, lázadjanak fel vezetőik ellen, akik elárulták a köztársaságot.

A sevillai rádió jelentése szerint az Espana hadihajó bombázta a san-sebastiani kaszárnyákat.

Yague ezredes utban Toledo felé gyenge ellenállást talált.

A berlini rádió közlése szerint egy amerikai hadihajó rálőtt a kormány repülőire, amelyek bombázták a nemzetiek kórház-hajóját.

Átrepülték az óceánt és angol földön kényszerleszállást végeztek Merrill és Dickhardo amerikai óceánrepülők

London, szeptember 3. (Rador.) Dickhardo és Merrill amerikai pilóták, akik átrepülték az óceánt, kényszerleszállást hajtottak végre. Carmarthenre mellett, Walesben. A kód miatt azt hitték, hogy a croydoni repülőterre érkeztek.

Rydz-Smigly Nancyban és Metzben

Párizs, szeptember 3. (Rador.) Rydz Smigly Gamelin tábornok kíséretében ma felkereste Nancyt és Metzét. A két tábornokot igen meleg fogadtásban részesítették. A lengyel generalisszusz csapat-szemlét tartott a helyőrség felett.

LEGUJABB SPORT

Gallienne francia nyerte a Románia körüli kerékpárverseny Dorna Vatra-Ciuj közötti ötödik utszakaszát

Cluj, szeptember 3. (Az Uj Kelet tud.) Mint azt lapunk más helyén részletes cikkben közöljük, a Románia körüli kerékpárverseny ötödik szakaszát, Dornei és Cluj között a francia Gallienne nyerte meg 7:29.30 idővel, 2. Grgac jugoszláv ugyanannyi idő alatt, 3. Tudose román 7:39.30, 4. Trapu vele holtversenyben. 5. Kutzbach német, 6. Abulnar jugoszláv, 7. Prosinak lengyel, 8. Timko.

Az összesítésben a francia Gallienne és Grgac vezetnek 41:25.05 órával.

A kerékpárverseny résztvevői pénteken Clujon pihenőnapot tartanak.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomás Cluj, Strada Baron L. Pop 26. Telefonszám: 8-81.

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG. NEZZE MEG SZERKELEU és RETI bútorgyár r.t. állandó kiállítását

BUCURESTI TGMUREŞ

TACHE IGNEŞCU 4

HIVÁSÁGARA HÍVÜLDJÜÜ MEGKÖZÖNNÖM EREDETI RAJZAINNAL

MEGNYILT! MEGNYILT!

BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)

orth. kóser étterme
BUCURESTI.

Str. Lipsyani 7. Galeries Lafayette mögött

Tar...
N...
10...
év...
193...
fél...
det...
K...
dőség...
Cikk...
rész...
A Da...
A kö...
kötőv...
valóság...
műve...
Amik...
jelen...
valóság...
hatik...
Goga...
szállás...
Vissza...
kijelent...
orientác...
összefüg...
val, me...
magyar...
zott elő...
A Da...
tekinté...
van in...
ország...
A n...
Ward P...
és Hitt...
hogy ez...
szó, am...
tagadot...
Az a...
és Né...
nak le...
folyom...
redme...
fogja m...
Nem...
latban...
cista, m...
kal ko...
képzelt...
Mind...
Pricene...
jünk, m...
képzelt...
Goga...
eszerint...
a tény...
Ha p...
kazafas...
Goga...
orientác...
A f...
Nem...
litikus...
mánya...
res ter...
angolok...
Öket...
vert ad...
A f...
17-én...
Jaffában...
napon...
véreng...
át éjsz...
"jó" aj...
ták féle...
Azt ü...
játstok...
Már...
nem is...
igazgat...
álló mu...
vége is...
nak...
Igy v...
megvált...
szólag...
Kideri...
tok nem...
hány...
legyen...
üzem...
Az ar...
igérték...
ba. Es...
Ezt a...
tudják...
tak, am...
marcha...
Ezért